

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Endast via e-post till ku.remissvar@regeringskansliet.se samt ku.md@regeringskansliet.se

Stockholm den 30 september 2022

Remissvar avseende Mediestödsutredningens promemoria ”Ett hållbart mediestöd för hela landet” (Ds 2022:14)

Bonnier News Group AB (”Bonnier News”) lämnar nedanstående kommentarer till Mediestödsutredningens promemoria ”Ett hållbart mediestöd för hela landet” (Ds 2022:14).

Bakgrund

Bonnier News är utgivare av dags-, affärs- och kvällspress samt magasin och nischtidsskrifter som varje vecka når sex miljoner svenskar. Bonnier News har cirka 2 140 anställda journalister i Sverige och utgör dryga 40 procent av den svenska tidningsmarknaden. Bonnier News olika titlar omfattar allt från borgerliga till socialdemokratiska beteckningar på ledarsidorna och har totalt sju olika politiska beteckningar.

Som en del av Bonnier-koncernen är långsiktigt ägande och publicistisk mångfald bärande.

Bonnier News vision lyder:

”Vi drivs av att stärka det fria ordet och bidra till ett demokratiskt, hållbart och inkluderande samhälle.”

Bonnier News mission lyder:

”Som Nordens största medieföretag hjälper vi medborgare och organisationer att fungera i ett demokratiskt samhälle. Våra journalister rapporterar, granskar och berättar om vår tids frågor. Vi inspirerar och skapar affärer genom möten, produkter och tjänster

Sammanfattning

Bonnier News är en del av branschorganisationen Tidningsutgivarna (”TU”) och står till fullo bakom det remissyttrande som inlämnats av TU. Bonnier News hänvisar därför till TU:s inlägga, men vill särskilt framhålla att det är positivt med

- utredningens fokus på teknik- och affärsneutrala mediestöd,
- den för redaktionsstöd föreslagna degressiva fördelningstrappan.

Ytterligare kommentarer följer nedan.

Undantag från mervärdesskatt för allmänna nyhetstidningar (kap 13)

Bonnier News anser att det är olyckligt att Finansdepartementet inte föreslår ett kvalificerat undantag från mervärdesskatt för allmänna nyhetstidningar.

I tisdags meddelade Irlands regering att momsens på digitala och tryckta dagstidningar sänks från nio procent till noll från 2023. Colm O'Reilly, ordförande för Newsbrands som är Irlands motsvarighet till svenska Tidningsutgivarna, konstaterade i ett uttalande:

”Nyhetstidningsbranschen är framtidsinriktad och sänkningen av mervärdesskatten kommer att erbjuda bättre ekonomiska möjligheter för branschen att fortsätta att investera i den digitala transformationen för att säkerställa att medborgarna har tillgång till kvalitetsjournalistik.”

<https://newsbrandsireland.ie/newbrands-ireland-welcomes-todays-budget-announcement-that-vat-is-to-end-on-print-and-digital-newspapers/>

Sedan tidigare har bland andra Danmark och Norge så kallad nollmoms för dagstidningar, precis som Sverige hade fram till den 31 december 1995.

Bonnier News är enligt alla parametrar – antal titlar, antal journalister, omsättning mm – landets största utgivare av dagspress och har som marknadsledare därför ett särskilt ansvar att verka för goda förutsättningar för publicistik. Bonnier News förknippas ofta med välkända nationella varumärken, men det kan här påminnas om att det enskilt största affärsområdet är Bonnier News Local med sina många små betal- och gratistidningar. Då villkoren för en verksamhet med kanske bara tre journalister på en större geografisk yta skiljer sig markant för de som råder för större redaktioner i, säg, Stockholm eller Malmö är det av yttersta vikt att de statliga mediestöden är effektiva och framtidsorienterade.

Det är Bonnier News bestämda uppfattning att det mediepolitiska målet om ”journalistik i hela landet” bäst tjänas med en kombination av både direkta och indirekta mediestöd.

Regeringen bör därför snarast besluta om en ny snabbutredning om ett kvalificerat momsundantag för allmänna nyhetsmedier, enligt den definition som föreslås i mediestödsutredningen (*kapitel 8.4*).

En oberoende utredare bör ges i uppdrag att i samarbete med Kulturdepartementet och Finansdepartementet presentera förslag om hur en nollmoms kombineras med det redaktionsstöd och distributionsstöd som beskrivs i mediestödsutredningen.

Bonnier News konstaterar, som både TU och mediestödsutredningen, att den offentligfinansiella kostnaden för staten uppgår till cirka 0,6 mdkr årligen vid införande av nollmoms för nyhetstidningar. Denna för staten uteblivna mervärdesskatteintäkt ryms väl inom det totala mediestödsanslaget om ca 1,0 mdkr och återstående cirka 0,4 mdkr kan då, via t ex redaktionsstödet, riktas till tidningar som är mindre och inte främjas lika mycket av nollmoms. Exempelvis kan detta ske genom en än mer degressiv fördelningstrappa i redaktionsstödet. Utredaren kan här söka inspiration från Danmark och Norge, där nollmoms redan införts och återbekräftats av olika regeringar med olika politisk färg.

Bonnier News hänvisar ytterligare till TU:s utvecklade remissyttrande, men vill även specifikt anföra att;

- kapitel 13 i mediestödsutredningen är snarast utmanande, då alla goda argument för nollmoms utifrån tidigare erfarenheter i Sverige och nuvarande dito i våra

grannländer med likartade dagstidningsmarknader som i Sverige underkänns med ibland direkt felaktiga uppgifter som sakargument,

- bl a avstyrks nollmomsen med hänvisning till ”fullgörandekostnader för skattskyldiga” (sid 214-215) trots att det är tidningsföretagen själva som önskar nollmomsen,
- bl a redovisar Finansdepartementet inte korrekt statistik om dagspressbranschens aktörer och antal medarbetare (sid 215),
- bl a påstås kvalificerat momsundantag ” gynna de större tidningsföretagen” (s 217) trots att en enig TU-styrelse som representerar också nästan alla små titlar står bakom nollmomsförslaget,
- bl a beskrivs ”Begreppet allmänna nyhetstidningar” (sid 217-218) och nollmomsen hävdas där innebära ”gränsdragningsproblem” med elektroniska tidningar trots att sådana omfattas av det nya föreslagna redaktionsstödet och därmed definieras där.

Avslutningsvis vill Bonnier News upprepa att ett återinförande av kvalificerat momsundantag för allmänna nyhetsmedier vore ett modernt och transformativt indirekt stöd, som skulle bidra till branschens pågående digitalisering med läsarintäkter som fungerande affärsmodell. Bonnier News delar också TU:s uppfattning om att nollmoms skulle komplettera redaktionsstöd och distributionsstöd till samma totala kostnad för staten som idag.

Behov av ekonomiskt stöd (kap 9.1.1)

Bonnier News delar utredningens beskrivning om varför behovsprövningen finns i nuvarande mediestödsförordning och, genom hushållstäckningsprövningen, indirekt också i presstödsförordningen (sid 169).

Samtidigt vill Bonnier News uppmärksamma att den nu föreslagna behovsprövningen (sid 170-171) inte närmare beskriver hur tidningarnas ekonomi ska beräknas eller tolkas.

Därmed skapas en oförutsebarhet för verksamheterna som är olycklig och som står i strid med intentionerna i utredningsdirektivet. Samtidigt vill Bonnier News peka på den komplexitet som kommer uppstå när Mediestödsnämnden ska pröva eventuella behov, givet att många tidningar numera är ägda och organiserade i koncerner med delade kostnader och personalenheter mellan olika titlar. Konkurrens- och verksamhetsförutsättningar skiljer sig också, varför det torde vara hart när omöjligt att precisera en generell lönsamhetsnivå som ett kriterium för eventuellt mediestöd.

Minsta personalstyrka (kap 9.1.2) och Stödgrundande kostnad för allmänna redaktionsstöd (kap 9.3.1)

Bonnier News tillstyrker utredningens beskrivning av stödgrundande kostnader (sid 177), men anser att det bör anges att också redaktionell personal organiserad i bemanningsbolag får ingå i stödunderlaget. Detta har bekräftats av utredningen för Bonnier News och Tidningsutgivarna under dess arbete, men omnämns inte specifikt i utredningstexten.

Mediestödsnämndens beslut (kap 10.1)

Bonnier News avstyrker utredningens förslag om att Mediestödsnämndens beslut inte ska kunna överklagas. Tvärtom menar Bonnier News att givet att det införs ett nytt stödssystem från 2024, dessutom med en för tidningsföretagen oklar behovsprövning, så är det extra viktigt att det finns en möjlighet att överpröva nämndens besked. Tidningarna saknar

erfarenhet av det kommande stödsystemet och det finns heller inga tidigare beslut eller prejudikat att tolka. Ur rättssäkerhetssynpunkt är därför överklagansmöjligheten viktig.

Stockholm dag som ovan,

Anders Eriksson
VD för Bonnier News Group AB